

Monmouthshire Select Committee Minutes

Meeting of Pwyllgor Craffu Lle held at Council Chamber, County Hall, The Rhadyr USK on Dydd Mercher, 24ain Gorffennaf, 2024 at 4.30 pm

Councillors Present

County Councillor Jane Lucas (Chairman)
County Councillor (Vice Chairman)

County Councillors: Louise Brown, Lisa Dymock, Jackie Strong, Laura Wright, Tudor Thomas, John Crook, Paul Griffiths, Simon Howarth, Richard John, Phil Murphy and Frances Taylor

Also in attendance County Councillors:

Officers in Attendance

Hazel Ilett, Rheolwyr Craffu
Robert McGowan, Swyddog Polisi a Chraffu
Frances O'Brien, Prif Swyddog, Cymunedau a Lle
Mark Davies, Highway Development Manager
Rachel Lewis, Rheolwr Polisi Cynllunio
Huw Owen, Prif Swyddog Iechyd yr Amgylchedd (Iechyd Cyhoeddus)
Kate Stinchcombe, Biodiversity & Ecology Officer
Philip Thomas, Rheolwr Gwasanaethau Datblygu
Daniel Hulmes, Biodiversity and Ecology Officer
Ben Thorpe, Development Surveyor

APOLOGIES: Councillors Emma Bryn and Tomos Davies

1. Datganiadau o Fuddiant

Datganodd y Cynghorydd Crook fuddiant nad oedd yn rhagfarnol am safle Langley Close, Magwyr.

2. Fforwm Aqored i'r Cyhoedd

Cyflwynodd nifer o siaradwyr cyhoeddus sylwadau i'r pwyllgor. Mynegodd y mwyafrif o siaradwyr bryderon am addasrwydd Bradbury Farm ar gyfer llety Sipsiwn a Theithwyr, gan nodi materion fel llygredd sŵn, halogiad tir, crynodiad safleoedd a diffyg amwynderau.

Amlygwyd arwyddocâd hanesyddol yr ardal a'r effeithiau ecolegol posibl, gan gynnwys presenoldeb rhywogaethau a warchodir, fel rhesymau dros ddatblygu rhai safleoedd.

Crybwyllwyd y diffyg mynediad ac allanfeydd diogel, yn enwedig i gerbydau mawr, ac absenoldeb amwynderau cyfagos fel heriau i Fferm Bradbury arfaethedig.

Cafwyd beirniadaeth o'r broses ymgynghori, gyda rhai yn teimlo nad oedd yn ystyried adborth cymunedol yn ddigonol nac yn ymgysylltu'n effeithiol â'r gymuned Sipsiwn a Theithwyr.

Gwnaed awgrymiadau ar gyfer archwilio atebion amgen, megis cydweithredu ag awdurdodau cyfagos, gwella safleoedd presennol gyda chyllid Llywodraeth Cymru, ac ailystyried y broses ddethol ar gyfer safleoedd newydd.

Cafwyd sylwadau hefyd i gefnogi Bradbury Farm, a mynegi undod gyda'r gymuned Sipsiwn, Roma a Theithwyr.

Yn ogystal, roedd nifer o ddatganiadau am anaddasrwydd Langley Close. Mae'r datganiadau hyn yn cyd-fynd ag argymhelliad yr adroddiadau y dylid tynnu Langley Close o'r broses adnabod safleoedd.

3. Cynigion ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr

Anerchwyd y pwyllgor gan Aelodau Ward Lleol Lisa Dymock, Phil Murphy a Frances Taylor.

Y Cynghorydd Dymock:

Mynegodd y Cynghorydd Dymock bryderon ynghylch addasrwydd safleoedd arfaethedig ar gyfer llety Sipsiwn a Theithwyr, gan dynnu sylw at faterion fel llygredd sŵn, halogiad tir, a diffyg amwynderau. Mynegodd bryderon ynghylch y ffaith bod tri o'r safleoedd hyn wedi'u lleoli i gyd o fewn milltir, a phryderon ynghylch cynnig y safle deuol a'r heriau niferus mae hynny'n creu. Pwysleisiodd arwyddocâd hanesyddol yr ardal a'r effeithiau ecolegol posibl, gan gynnwys presenoldeb rhywogaethau a warchodir, fel rhesymau yn erbyn datblygu rhai safleoedd. Soniodd am y diffyg mynediad ac allanfeydd diogel, yn enwedig ar gyfer cerbydau mawr, ac absenoldeb amwynderau cyfagos, fel heriau i'r safleoedd arfaethedig.

Beirniadodd y Cynghorydd Dymock y broses ymgynghori, gan ddadlau nad oedd yn ystyried adborth y gymuned yn ddigonol nac yn ymgysylltu'n effeithiol â'r gymuned Sipsiwn a Theithwyr, a mynegodd siom ynghylch yr amseru a'r ffordd y cyflwynwyd gwybodaeth i'r cyhoedd.

Awgrymodd archwilio atebion amgen, megis cydweithio ag awdurdodau cyfagos, gwella safleoedd presennol gyda chyllid Llywodraeth Cymru, ac ailystyried y broses ddethol ar gyfer safleoedd newydd. Holwyd dibynadwyedd a thryloywder graddfeydd CAG a'r rhesymeg dros dderbyn neu wrthod rhai safleoedd, a phwysleisiodd yr angen am broses dryloyw a chynhwysol sy'n mynd â'r holl randdeiliaid ar hyd y daith. Cynigiodd y Cynghorydd Dymock fod y pwyllgor yn argymhell Opsiw 4.

Y Cynghorydd Taylor:

Cefnogodd y Cynghorydd Taylor argymhelliad yr adroddiad i dynnu Langley Close o broses adnabod safleoedd Sipsiwn a Theithwyr oherwydd ei fod yn anaddas ar sail sŵn, halogiad tir, ac ystyriaethau cynllunio deunydd ychwanegol eraill.

Dywedodd y Cynghorydd Taylor ei bod o'r farn bod Langley Close yn gwbl anaddas ac yn methu cytuno â'r sylw yn yr adroddiad ei fod yn 'llai addas'. Gofynnodd y Cynghorydd Taylor fod y term yn cael ei ddisodli gydag 'anaddas' i adlewyrchu'r canfyddiadau materol, tystiolaeth o ymgynghoriad cyhoeddus ac arolygon ymchwilio i'r safle a nododd fod y safle'n gwbl anaddas.

Amlygodd y Cynghorydd Taylor fod yr asesiad sŵn yn dangos bod risg 'uchel' o sŵn, gan gael effaith andwyol ar ran ogleddol y safle, tra byddai gweddiill y safle yn wynebu risg 'ganolig' o sŵn, gan gael effaith andwyol ar y safle. Fodd bynnag, dywedodd ei bod yn bwysig nodi mai bwriad y canllawiau hyn yn bennaf yw ymdrin ag anheddau sydd wedi'u hadeiladu o frics a mortar. Mae cartrefi symudol yn darparu lefelau sylweddol is o wanhad sain rhwng y tu allan a'r tu mewn.

Byddai lleoliad yr ardal y gellir ei datblygu, y cyfeirir ati fel NEC B, (yn amodol ar fesurau lliniaru) yn cael effaith ar gynllun a maint y cynnig a fyddai'n cyfyngu ymhellach ar yr ardal y gellir ei datblygu a materion dylunio presennol. Mae hyn yn debygol o waethygu ymhellach gan bresenoldeb tebygol 'tir wedi'i wneud', fel y nodwyd gan yr arolwg halogi tir.

Gofynnodd i'r pwyllgor gefnogi tynnu Langley Close a chytuno nad yw'r safle yn 'llai addas' ond yn 'anaddas'. Dywedodd ei bod yn bwysig nodi y byddai'r canfyddiadau sŵn a halogi annibynnol yn debygol o atal y safle rhag denu cyllid Llywodraeth Cymru ar gyfer datblygu safleoedd.

Y Cyngorydd Murphy:

Mynegodd y Cyngorydd Murphy bryderon am addasrwydd safleoedd arfaethedig ar gyfer llety Sipsiwn a Theithwyr, gan dynnu sylw at yr effaith ar gymuned Crug ac anaddasrwydd y safleoedd oherwydd ffactorau amrywiol megis sŵn, halogiad tir, a diffyg amwynderau. Soniodd fod gan Grug ddau safle eisoes, a byddai ychwanegu un arall yn effeithio'n anghymesur ar y gymuned. Nododd hefyd yr effaith bosibl ar werthoedd eiddo ac ansawdd bywyd y gymuned.

Tynnodd y Cyngorydd Murphy sylw hefyd at am y diffyg mynediad ac allanfeydd diogel, yn enwedig ar gyfer cerbydau mawr, ac absenoldeb amwynderau cyfagos, fel heriau i'r safleoedd arfaethedig. Awgrymodd y dylai'r Cyngor nodi safle mwy addas, felly'n argymhell opsiwn pedwar.

Cyflwyno'r adroddiad:

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Paul Griffiths yr adroddiad. Tynnodd sylw at ddyletswydd gyfreithiol y Cyngor i ddarparu tir i drigolion Sipsiwn, Roma a Theithwyr a soniodd am yr ymdrechion parhaus ers 2018 i nodi safleoedd addas. Pwysleisiodd pa mor drylwyr oedd y chwiliad a fu am leoliadau addas, gyda phroses asesu o dros 1500 o safleoedd, a nododd fod yr angen a aseswyd am leiniau wedi gostwng o 13 i 7, oherwydd cydsyniad cynllunio a gafwyd mewn manau eraill.

Argymhellodd y Cyngorydd Griffiths mai Bradbury Farm oedd y safle mwyaf addas ymhlith y rhai a ystyriwyd, gan nodi'r potensial ar gyfer lliniaru sŵn ac integreiddio â datblygiad preswyl strategol, a phwysleisiodd bwysigrwydd uwchgynllunio - yng nghyd-destun y Cynllun Datblygu Lleol Newydd (CDLIN) a safleoedd strategol - er mwyn sicrhau gwahaniad a hygyrchedd i deuluoedd Teithwyr, gan awgrymu y gellir rheoli hyn yn effeithiol o fewn datblygiad y safle strategol mwy. Ni fyddai Bradbury Farm, felly, yn cael ei datblygu ar ei phen ei hun.

Nododd y byddai cais cynllunio yn y dyfodol yn rhoi cyfle i asesu'r cynlluniau manwl ar gyfer lliniaru sŵn, tirlunio a chynllun, gan sicrhau addasrwydd y safle.

Atebodd y Cyngorydd Griffiths gwestiynau'r aelodau gyda Frances O'Brien ac Ian Bakewell.

Pwyntiau allweddol a godwyd gan Aelodau:

- Egluro a oedd llifogydd yn bryder mewn perthynas â safle Bradbury Farm - cadarnhaodd swyddogion nad yw'r safle yn cael ei adnabod o fewn y parth llifogydd.
- Cafwyd awgrym bod enw safle Bradbury Farm efallai'n ychydig o gamenw ac efallai ei fod yn cyfrannu at ddryswch o amgylch lleoliad y safle.
- Cydnabod yr angen i edrych nid yn unig ar y 7 cae, ond y CDLIN cyfan a'r cynllun strategol.
- Nodi bod angen bod yn ofalus ynglŷn â thirlunio a lliniaru sŵn.
- Gan arsylwi ar hynny, trwy gyfatebiaeth, pan gynigiwyd ystâd Elder Wood am y tro cyntaf, nid oedd yn edrych fel safle hyfyw, ond trwy Gynllunio a datblygu fe'i datblygwyd i'r safon angenrheidiol.
- O ran seilwaith, cydnabod bod angen i ddeintyddion a meddygon teulu'r GIG fod mewn lle, gan eu bod eisoes wedi gordanystrifio yng Nglannau Hafren.

- O ystyried cynnydd y safle yn Llancayo, gofynnodd yr aelodau a oes safleoedd preifat eraill y gellid rhoi cydsyniad iddynt yn yr un modd, ac felly lleihau'r angen cyffredinol am y llain.
- Mynegi siom nad oedd tystiolaeth ynghylch aelodau ward lleol Langley Close ac Oak Grove Farm wedi cael eu hymgyngori ar yr adroddiad.
- Cynigiodd sawl aelod bod safleoedd Oak Grove Farm a Langley Close yn cael eu tynnu'n ôl o'r broses yn llwyr, trwy gael eu dynodi'n 'anaddas' yn hytrach na 'llai addas', er mwyn sicrhau na ellir eu hail-gynnig yn ddiweddarach fel safleoedd ymgeisiol.
- Gofyn a gafodd y CDLIN ei esbonio'n llawn yn ystod yr ymgynghoriad a beth yw'r dystiolaeth ar gyfer hynny. Roedd byrddau arddangos yn y sesiynau galw heibio ymgynghori yn adlewyrchu hyn.
- Ceisio cadarnhad, os yw'r safle'n cael ei gynnwys yn y Cynllun Adneuo ond wedyn yn cael ei ganfod yn fwy anaddas, y bydd yn cael ei ddileu o'r ystyriaeth.
- Mynegi pryder am ddiffyg llwybr troed ar ffordd gul, ddigyfyngiad.
- Gofyn pam fod y sgôr CAG ar gyfer agosatrywydd Bradbury Farm i ysgolion presennol yn Wyrdd, gan fod ysgol Archesgob Rowan Williams wedi cael ei gordanysgrifio, gan nodi, er bod arian ar gael drwy gyllid Adran 106 i gynyddu capasiti, nad yw'r arian hwnnw wedi'i ddyrannu eto.
- Mynegi pryder am y defnydd o safle tir glas, gofyn a oes safleoedd ôl-ddiwydiannol y gellid eu hystyried, ac a ydynt wedi cael eu harchwilio'n ddigonol.
- Amau y bydd Bradbury Farm yn cyflawni dymuniad y gymuned Sipsiwn, Roma a Theithwyr i gael ei gwahanu oddi wrth y boblogaeth sefydlog.
- Mynegi pryder ynghylch cynnig safle i'w ystyried ymhellach ar gyfer y CDLIN, os nad yw'n ddiweddarach yn gymwys ar gyfer grant cyfalaf gan Lywodraeth Cymru, a'r risg i drethdalwyr yn sgil hynny.
- Gofynnwyd am eglurder ynghylch y sgôr CAG, gan fod gan Bradbury Farm fwy o goch a melyn na safleoedd a argymhellwyd i'w tynnu o'r ystyriaeth.
- Dadlau bod dyletswydd gofal yn golygu dod o hyd i'r safle mwyaf addas, ac y bydd y Cyngor yn methu'r gymuned Sipsiwn, Roma a Theithwyr os yw safleoedd nad yw'n addas yn cael eu gwithio trwodd.
- O ystyried bod yr angen wedi gostwng o 13 cae'r flwyddyn yn ôl i 7, gofyn pa mor hyderus y gall y Cyngor fod nad oes safleoedd eraill sy'n bodoli eisoes, sy'n addas i'w hehangu er mwyn lleihau'r nifer ymhellach.
- Mynegodd sawl aelod eu hyder yn y broses fel y nodwyd gan yr Aelod Cabinet, gan gytuno nad yw'n bosibl dod o hyd i safle 'perffaith', a dadlau bod Bradbury Farm yn bodloni dyletswydd a chyfrifoldeb y Cyngor i ddarparu safleoedd addas ar gyfer y gymuned Sipsiwn, Roma a Theithwyr.
- Gofyn a roddwyd unrhyw ystyriaeth i safleoedd cyflogaeth, yn hytrach na safleoedd preswyl yn unig. Dywedodd yr Aelod Cabinet fod holl dir y Cyngor o bob defnydd wedi cael ei ystyried.
- Mynegodd sawl aelod bryder mai ychydig iawn o adborth sydd wedi bod gan y gymuned Sipsiwn, Roma a Theithwyr. Cafodd ei gydnabod gan swyddogion bod hyn yn bwysig ac mae'n ystyriaeth barhaus. Bydd y Cyngor yn parhau i ddefnyddio Teithio Ymlaen fel ffrind beirniadol a'i nod yw sefydlu rhestr aros o leiniau a fydd yn darparu rhagor o wybodaeth am ddewisiadau aelwydydd.
- Gofyn a wnaed yn glir yn yr ymgynghoriad y byddai llety preswyl wrth ymyl Bradbury Farm, ac a ellid egluro'r ymateb i'r ymgynghoriad hwnnw.
- Gofyn a oedd pawb yn ymwybodol y byddai llwybr teithio llesol yn cael ei roi drwy'r safleoedd, o'r tai newydd i'r safle Sipsiwn, Roma a Theithwyr.

4. Cyfarfod nesaf: 3ydd Medi 2024 (Arbennig) a 10fed Hydref 2024.

5. Gwahardd y Wasg a'r Cyhoedd

Aeth y cyfarfod i mewn i sesiwn gaeedig, er mwyn trafod safleoedd awdurdodedig ac anawdurdodedig lle gellir datgelu gwybodaeth gyfrinachol. Gall Rhan 4 o Atodlen 12A o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (paragraffau 12 i 18) alluogi gwahardd y wasg a'r cyhoedd i drafod gwybodaeth eithriadig, ar yr amod bod swyddog wedi gwneud asesiad bod budd y cyhoedd mewn cynnal yr eithriad yn gorbwyso budd y cyhoedd wrth ddatgelu'r wybodaeth. Gofynnodd y Cadeirydd i awdur yr adroddiad wneud asesiad o les y cyhoedd ac i gynghori'r pwyllgor ar y sail ar gyfer yr eithriad.

Dywedodd y swyddog mai'r paragraffau perthnasol ar gyfer eithriad o dan Ddeddf Llywodraeth Leol, Atodlen 12A, Rhan 4 oedd paragraffau 12 - gwybodaeth yn ymwneud ag unigolyn penodol, 13 – gwybodaeth sy'n debygol o ddatgelu hunaniaeth unigolyn a 14 – gwybodaeth sy'n ymwneud â materion ariannol neu fusnes unrhyw berson penodol (gan gynnwys yr awdurdod sy'n dal y wybodaeth honno). Gofynnodd y Cadeirydd i'r pwyllgor a oeddent yn derbyn y sail dros yr eithriad a chynhaliwyd pleidlais gyda'r holl aelodau'n gytûn. Cafwyd egwyl fer a gofynnwyd i'r wasg a'r cyhoedd adael y cyfarfod.

Crynodeb y Cadeirydd a chanlyniad ffurfiol y gwaith craffu:

Diolchwyd i'r Aelod Cabinet a'r swyddogion. Mynegodd pob aelod a oedd yn bresennol eu gwerthfawrogiad llawn, yn arbennig i aelodau'r cyhoedd am eu cyfraniadau a'u hamser.

Argymhellodd pum Aelod y dylai'r Cabinet fwrw ymlaen ag Opsiwn 4. Y rhesymau a roddwyd oedd bod aelodau'n teimlo bod safleoedd yn anaddas, byddai crynodiad o safleoedd mewn pentrefan bach, a bod angen mwy o archwilio safleoedd preifat a bod angen mwy o fanylion am y costau refeniw. Roedd yr aelodau a argymhellodd Opsiwn 4 yn teimlo y dylid tynnu Langley Close fel safle posibl.

Argymhellodd pedwar Aelod y dylid bwrw ymlaen ag Opsiwn 1, a'r rhesymau oedd eu bod yn teimlo bod yr esboniad wedi bod yn helaeth, eu cwestiynau wedi'u hateb a bod angen cyflawni'r cyfrifoldebau cyfreithiol o ran Sipsiwn a Theithwyr Roma. Roedd dau o'r Aelodau a argymhellodd Opsiwn 4 hefyd yn teimlo y dylid dileu Langley Close.

Argymhelliad ffurfiol y pwyllgor i'r Cabinet felly oedd Opsiwn 4: tynnu pob un o'r tri safle i'w datblygu fel safleoedd Sipsiwn, Roma a Theithwyr.

6. Y Cyfarfod Nesaf:

3ydd Medi 2024 (Arbennig) a 10fed Hydref 2024.

The meeting ended at **8.01 pm**